

H A N G Y A

Az élet és a törvény.

Mindig a legmesszebbmenő gondossággal ügyeltünk a múltban és még fokozottabban ügyelni fogunk a jelenben a szövetkezeti gazdálkodás ama alapvető törvényére, hogy a sikeres szövetkezeti munka nem türi meg a napi és gyakorlati politikai vonatkozásokat, hogy szövetkezeti célokat politikai eszközökkel nem szolgálhatunk meg, hanem csak meggyőzően és tönkretenni lehet. A politikai célok és eszközök a társadalom érdekcsoportjai és a pártokban tömörülő osztály érdekek szerint állandó küzdelemben vannak egymással egy állam keretén belül is. A szövetkezeti gazdálkodás céljai ezzel szemben általános emberiek, mert a legszerecsesebb és legszélesebb körű demokratikus formában a legáltalánosabb szükséglet kielégítésére mindenki gazdasági jólétének szolgálatára törekszenek, párt és osztálykülönbség nélkül. Pártcélok szolgálatával fejlődésüket tehát sohasem érhetnék el, már csak azért sem, mert az állandó jellegű gazdasági célokat a változó pártcélok szerint irányítani nem lehetséges a gazdasági cél megmetelyezése és lassanként tökéletes felborítása nélkül.

A szövetkezeti gazdálkodás fejlesztése és általánosítása lehet egyesegyedül azaz Európaszerte általános állam cél, mely a tömegek gazdasági szükségleteinek kielégítésére, a tőke hiányának a kis tőkék szövetkezeti koncentrációjával való általános enyhítésére, a gazdasági munka eredményeinek a tagok ellenőrzése alá helyezett elosztására a háboruban óriássá nevelkedett spekuláció és tisztességtelen haszonhajtó kereskedelem kiküszöbölésére a leghathatósabb és a leggyorsabb hatású eszköz, mely automaticé éri el ezt az elsőrendű államcél és vezet az állami élet konszolidációja felé. A tömegek gyomrának és szükségleteiknek helyes és szervezett kielégítése a nyugtalanságnak és a forradalmasulásoknak az egyedüli biztos ellenszere. A tömegeknek minden más érv, vagy ígéret legyen az a legnemzetibb, vagy legszentebb formába is öltöztetve csak pillanatnyilag megnyugtató. Az állam által biztosított gazdasági és kulturális jólét és a tömegek ilyen irányú önmunkásságának, a szövetkezeti munka szabadságának és autonómiájának biztosítása tehát az állam elsőrendű feladata és a konszolidáció legnyomósabb érdeke.

A régi királyságbeli és a csatolt

területek törvényeinek egységesítésénél katasztrófális hibát követnek el azok a törvényhozók, akik a századokon át különböző gazdasági és társadalmi behatások, nép és földrajzi viszonyok között létesült, természeti lehetőségekre épült gyakorlati viszonyokat éppen a gyakorlati szempontok és gyakorlati eredmények figyelmen kívül hagyásával és mellőzésével, vagy párttendenciák érvényesítésével akarják a törvény dogmatikus szigorával egységesíteni. Így elérhető lesz ugyan a törvénykönyv dogmáinak és paragrafusainak egységesítése, vagyis a forma egyszerűbb alakja, de ugyanakkor a gyakorlati viszonyok, a pénzügyi eredmények és a szokás erejére épült emberi élet e szűk ruhában fázni és dideregni fog és indokolt elkeseredéssel iparkodik majd ez öltözet hiányosságait pótolni, sohasem feledkezve meg a róla leereszkedett előbbi ruházatról, mely ha kopott és foltozott is volt, de mégis jobb védelmet nyújtott testének az élet viszonyosságai ellen folytatott küzdelemben.

A gyakorlati szempontok elsőbani érvényesítése a törvények egységesítésénél elsőrendű kötelessége mindenkinek, aki az állami élet konszolidálására és e célból a tömegek életviszonyainak és hangulatának a javítására törekszik.

Az írott törvény csak papíros, ha nem az életből meríti lényegét és nem az élet szigora és igazsága ad neki szigorú és respektust. Az életviszonyok csak egy kis részét szabályozza a törvény, olyan törvénykönyv, mely az élet minden viszonylatát szabályozni képes legyen és ilyen terjedelmű tartalommal bírjon, nincs és nem is fog készülni sohasem. A gyakorlat és a szokásjog ismerete az a mi a törvényt pótolja és a törvénynek ezek figyelembevételével történő változtatása önkéntelenül is megbontja azt a harmóniát, ami az írott törvény és az élet között okvetlen meg kell legyen.

A szövetkezeti élet államosítása és egy a csatolt részek gyakorlati életétől teljesen idegen szövetkezeti törvény alkalmazása az egységesítés címén, amint azt folyamatba akarják tenni, legjobb meggyőződésünk szerint nem a szövetkezeti gazdálkodás fejlődését és az ezzel kapcsolatos fent vázolt konszolidációs államcél fogja elérni, hanem egyesesen megakadályozza azt az államérdekek és a tömegek anyagi jólétének előre nem látható mértékű kárára és a szövetkezeti élet teljes visszafejlesztésével fog

járni. Az egységesítés és a szövetkezeti autonómia korlátozása, vagy éppen eltörlése minden lehet, csak éppen államérdek nem. Nem hazabeszélünk, hanem mint e téren gyakorlati és szakemberek mondjuk ezt s mikor így nyilatkozunk, úgy érezzük, hogy minden szakember ebben a kérdésben csak hasonló véleményen lehet, nemzetiségi és osztálykülönbség nélkül. Az élettel szemben elkövetett erőszaknak csak egy látzólag győzelmes formája van; az öngyilkosság.

A központi áruellátás.

Szövetkezeti hálózatunk szerves egysége akkor mondható tökéletesnek, ha annak kiépítésében nem hiányzik egyetlen oly alkotó tényező sem, mely az egészséges szervezeti láncolat tökéletes összeköttetését biztosíthatja. Központunk már a múltban igyekezett szövetkezeteinkkel való ezen összeköttetést minél teljesebbé tenni, de bizony igen sokszor leküzdhetetlen akadályok tették lehetetlenné tervszerű munkánk keresztülvitelét. A szövetkezeteinkkel való szerves kapcsolatunkban egyik legfontosabb összekötő erő a központ által való teljes áruellátás, ami a kereskedelmi és forgalmi viszonyoknak rendkívüli mostohasága miatt mindeztideig nem volt tökéletesen megvalósítható. De e téren is most már sikerült legyőzni az eddig gátlólag ható akadályokat és megteremtettük raktáraink részére azon kedvező helyzetet, hogy szövetkezeteink áru-szükségletét nagy részben fedezni tudja más idegen cégekkel szemben, a lehető előnyösebb és versenyképesebb árak mellett. Így tökéletesen felszereltük központi, valamint kirendeltségi és körzeti raktárainkat *fűszer- és gyarmatárúk, vegyes árúk, cukorkák, vegyi és ásványolaj termékek, pótszerek, lack és festékárúk, kefe és kötélárúk, papírárúk, üveg és porcellánárúk, rövid- és norinbergi árúk, cipőárúk, vasárúk és gazdasági eszközök, italárúk* stb. legkülönbözőbb nemivel, melyeket a szövetkezeteink részére azonnal szállíthatunk, ahogy azokra vonatkozó megrendeléseik beérkeznek.

Szövetkezeti szerves egységünk tehát megköveteli, hogy ezentúl a szövetkezeteink árubeszerezéseiket kizárólag a központ raktáraiból eszközöljék s ezáltal is hozzájáruljanak hálózatunk és egységünk tökéletesítéséhez. Mert csak úgy izmosodhatik központunk is, ha szövetkezeteink

teljes mértékben támogatják nagy szövetkezetüket, a Hangya központot. Ha tehát szövetkezeteink teljes vásárló készségüket egyedül és kizárólag csak a Hangya központhoz irányítják, minden áruszükségletüket a központ raktáraiból szerezve be, úgy még fokozottabb mértékben szolgálhatja a központ jövőben a szövetkezetek áruigényeit, mert módunkban fog állani raktárainknak mind tökéletesebb felszerelése és valamennyi szükségelt áru beszerzése.

Ennélfogva felkérjük szövetkezeteinket — és méltán elvárjuk, — hogy teljes áruszükségletüket ezentúl kizárólag raktárainkból szerezze be, amint azt egyébként az alapszabályok is előírják, hogy a jövőben nem csak az ellenőrzés terén, hanem az áruellátást illetően is szorosabb szervezeti kapcsolatba juthassunk szövetkezeteinkkel.

Reméljük, hogy ez irányú törekvéseink szövetkezeteink részéről is teljes elismeréssel fognak találkozni.

Hogy szövetkezeteinket raktáron lévő áruinkról állandóan tájékoztathassuk és ezzel is elősegítsük a központi áruellátást, legközelebb terjedelmes árjegyzéket fogunk kiadni, melyet az időközönként beérkező árukkal ki fogunk egészíteni. A jövő munkálkodásunk még eredményesebbé tétele végett valamennyi szövetkezetünk igyekezzék árurendelését központunknál sürgősen megtenni.

Előléptetések a központnál.

A központ adminisztratív szervezésével kapcsolatban igazgatóságunk a folyó évben megfelelő munka- és hatáskörrel a következő előléptetéseket fogantatosította: *Böhm Sándor* főnököt cégjegyző igazgatóvá, dr. *Harmath János* titkárt aligazgatóvá, dr. *Székely Endre* tisztviselőt titkárrá, *Nagy Domokos* osztályvezetőt az ellenőri osztály főnökévé, *Grünvald Zenó* könyvelőt a könyvelési osztály főnökévé, *Marx József* főellenőrt a biztosító osztály ügyvezetőjévé, *Török Károly* főellenőrt kirendeltségi főnökké, *Unghi Mihály* tisztviselőket kirendeltségi főnökké, *Legányi Lajos* nagyváradai kirendeltségi főkönyvelőt kirendeltségi főnökké, *Simon Ferenc* nagyváradai áruosztályunk főtisztviselőjét főnökké, *Pozsonyi Vilmos* és *Várady József* ellenőröket főellenőrökké, *Nagy Béla* tisztviselőt kirendeltségi raktárnokká léptette elő.

A központ közleményei.

A törvényszékhez intézendő időszakos bejelentések tárgyában újlag figyelmébe ajánljuk a szövetkezeti ügyvezetőknek a következőket:

Iparkodjék minden szövetkezet törvényes kötelességének oly időben eleget tenni, hogy a törvényszékek ne kényszerítse szigorubb intézkedések esetleg pénzbírságok kiltásba helyezésével a felhívás megítélésére.

A pénzbírságot névszerűen az igazgatósági tagokra szokták kivetni a törvényszékek.

1. Minden negyedévben, tehát január, április, július és október 1-én jelenteni kell az üzletrészes tagok között előfordult változásokat. Kik léptek ki, kik léptek be tagokul és kik mondották fel üzletrészségüket. Ha változás a lefolyt negyedévben nem történt, az e célra szolgáló nyomtatványt üresen is be kell küldeni.

2. Minden év január 15-ig egy betűsoros tag névsor terjesztendő be. Amely szövetkezet azt el mulasztotta volna, okvetlen és azonnal pótolja.

A betűsoros névsorhoz és negyedévi jelentéshez szükséges nyomtatványokat az évi rendes közgyűlési iratok között minden szövetkezet részére a legközelebb fekvő áruellátó gócpontokhoz kiküldöttük. Kérjük ott azokat átvenni.

3. Az évi rendes közgyűlés utáni teendőkre vonatkozólag utalunk az április hó 10-én megjelent 15. sz. hivatalos lapunkban közölt utmutatásainkra és kérjük a szövetkezeteink igazgatóságát, hogy azokat pontosan végrehajtani sziveskedjenek.

4. A pénzügyigazgatóságokhoz a közgyűlés határozatairól szóló jegyzőkönyvi kivonat, mérleg stb. csak akkor terjeszthető be, ha központunk a beküldött közgyűlési jegyzőkönyvek felülvizsgálata alapján a nyereség felosztására vonatkozó határozatot már jóvá hagyta.

5. A pénzügyigazgatósághoz intézett időszakos jelentés és mellékletei mindig bélyegmentesek, a törvényszéki jelentés és mellékletei azonban csak azon esetekben, ha a közgyűlés sem új igazgatót nem választott, sem az alapszabályt nem módosította.

Személyi hír. Minden külön értesítés helyett ezuton hozzuk szövetkezeteink tudomására, hogy *Unghi Mihály* az aradi kirendeltségünk főnöke eljegyezte oroszhegyi Hegyi Itonkát Nagyenyedről.

A Hadikölcsonkötvények és az osztrák-magyar állampapírok lebélyegzésének határideje a rendelet szerint május 10-én lejár. Minélfogva az addig be nem nyújtott állampapírok elvesztik igény jogosultságukat a lebélyegzéssel és bevonással összekötött jogkövetkezményekre nézve, vagy legjobb esetben egy utólagos igazoltatás feletle körülményes és sok utánjárást igénylő és azonkívül kétséges eredménnyel végződhet eljárásoknak lehetnek kitéve.

Tehát amennyiben bármily okból még egyes szövetkezeteink nem teljesíthették volna a hadikölcsonkötvényeiknek és egyéb osztrák-magyar állampapíraiknak az illetékes pénzügyigazgatóságnál való bejelentését és lebélyegzetését, úgy a május 10-ig még hátra levő pár nap alatt feltétlenül és multhatatlanul intézzék el ezen a szövetkezet vagyonát jelentékenyen érintő ügyet és így megbizottjuk újján küldjék be az összes fent megnevezett értékpapírjaikat bejelentés és lebélyegzés végett és pedig azon eljárás szerint, amint azt a május 1-én megjelent 18-iki lapszámunkban részletesen közöltük.

Minden mulasztásért és az esetleg ebből származható kárért a szövetkezet igazgatóságát és felügyelő-bizottságát terheli a felelősség.

Az állami egyedárak felirati táblájára vonatkozólag hivatkozunk az április 24-én megjelent 17-ik számú lapunkban közzé tett részletes felhívásunkra és ez alkalommal is megismételjük akkori felhívásunkat azzal, hogy amennyiben szövetkezeteink központunk útján kívánják ezen felirati táblákat elkészíttetni, úgy az erre vonatkozó rendelkezéseket sürgősen küldjék be központunkhoz, hogy a táblákat egyszerűre tömegesen készíttethessük, mert a későbbi egyenkénti rendelkezések elkészíttetését nem vállaljuk.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” könyvkiadó vállalatában tartalomban gazdag mezőgazdasági ismeretterjesztő füzetek jelentek meg. Ezek jegyzékét és árát közöljük szövetkezeteinkkel azzal, hogy a füzetek akár a Hangyánál, akár az Egyletnél (Kolozsvár, Attila-u. 10.) megrendelhetők. A jegyzéken feltüntetett árakból a szövetkezetek 5 drb. rendelése esetén nagyobb 10 drb. rendelése esetén még nagyobb kedvezményt kapnak. A füzetek úgy tartalmuknál, mint izléses kiállításuknál fogva igen alkalmasak az iskolás gyermekek jutalmazására. Rendeljen minden szövetkezet egynehány mutatószámot már csak azért is, hogy a gazdasági ismeret terjesztésben szövetkezeteink útján és gazdaközönségünk érdekében részt vehessünk.

A füzetek árjegyzékét lapunk legközelebbi számában közöljük.

HIRDETÉSEK.

Borossebes és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 év május hó 15-én d. u. 2 órakor az állami iskola helyiségében 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1921 év május hó 22-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzlet-eredményekről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én tagok száma 259, üzletrészeinek száma pedig 4603 volt; az év folyamán belépett 36 tag 78 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt. Borossebes, 1921. március hó 9-én. Az igazgatóság.

Nagykárolyi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi május hó 15-én d. e. 11 órakor a községházánál 1919 és 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében, meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés május hó 22-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. 1919 és 1920 évi üzlet-eredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. 1919 és 1920 évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. 1919 és 1920 évi mérleg megállapítása. 4. 1919 és 1920 évi tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 737, üzletrészeinek száma pedig 1874 volt; az év folyamán belépett 9 tag 59 üzletrésszel; kilépett 5 tag 9 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Nagykarolyi, 1921. február hó 28-án. Az igazgatóság.